

Hof Amsterdam, 12 mei 2005; fietser valt over bult in het asfalt.

Een fietser komt (net als de fietser voor hem) ten val door bulten in het asfalt van een geasfalteerde bosweg. De bulten zijn veroorzaakt door boomwortels. De wegbeheerder is tekortgeschoten in haar zorgplicht als beheerder van het bospad. Door met een snelheid van ruim twintig km per uur, in groepsverband en op betrekkelijk geringe afstand van zijn voorganger, over het bospad te fietsen, heeft de fietser zelf ook schuld aan het ongeval. Schuldverdeling 50/50.

Volledige uitspraak

Partijen

P.J.A. Konings,
appellant, geïntimeerde in het voorwaardelijk incidenteel beroep,
procureur: mr I.M.C.A. Reinders Folmer

tegen

Staatsbosbeheer,
geïntimeerde, appellant in het voorwaardelijk incidenteel beroep,
procureur: mr L.P. Broekveldt

Uit het vonnis van Rb. Utrecht d.d. 4 oktober 2000:

2.De feiten

2.1

Op 20 juli 1996 heeft op de Kleine Slingerdreef te Gilze-Rijen een ongeval plaatsgevonden, waarbij Konings met zijn racefiets (lees: fiets; *red. VR*) ten val is gekomen. De voor Konings op een fiets rijdende heer M.F. Kools (hierna: Kools) is eveneens ten val gekomen.

2.2

Konings heeft ten gevolge van de val een dubbele bekkenbreuk en een gebroken duim opgelopen.

2.3

Konings is voor ziektekosten verzekerd bij OZ. OZ heeft kosten gemaakt ten behoeve van Konings na het ongeval.

2.4

Staatsbosbeheer onderhoudt en beheert de Kleine Slingerdreef, welke weg een eigen weg van Staatsbosbeheer is.

2.5

De Kleine Slingerdreef is een geasfalteerde bosweg van circa vier meter breed. De valpartij heeft plaatsgevonden op een gedeelte in de weg waar door worteldruk oneffenheden in het wegdek zaten.

2.6

De Kleine Slingerdreef is afgesloten voor gemotoriseerd verkeer en uitsluitend toegankelijk voor fietsers en voetgangers.

Uit het tussenarrest d.d. 22 april 2004:

(mrs Ingelse, Rutten-Roos, Romer)

4.1

Met grief 2 in het principaal beroep maakt Koning bezwaar tegen de overweging van de rechtbank dat aan een weg met een ondergeschikt verkeersbelang en een duidelijk recreatief karakter wat betreft de staat van onderhoud minder zware eisen kunnen worden gesteld dan

aan wegen waarbij het verkeersbelang voorop staat en die openstaan voor alle verkeer. Grief 3 strekt ten betoge dat aansprakelijkheid van de wegbeheerder niet is beperkt tot de situatie waarbij groot gevaar voor de weggebruiker bestaat.

4.2

Deze grieven zijn gegrond. Het enkele feit dat het te dezen gaat om een weg die uitsluitend is bestemd voor fietsers en voetgangers, betekent niet dat aan de wegbeheerder minder hoge eisen kunnen worden gesteld met betrekking tot de verplichting ervoor te zorgen dat de weg in goede staat verkeert.

Wel geldt dat bij de vraag wat die zorgplicht in de gegeven omstandigheden inhoudt, rekening moet worden gehouden met het specifieke karakter van de desbetreffende weg. Wat dat in het onderhavige geval betekent, zal voorzover nodig hierna aan de orde komen.

4.3

Volgens Konings vertoonde de weg ten tijde van het ongeval diverse bulten en kuilen doordat boomwortels, die zich haaks op de rijrichting onder de weg bevonden, het asfalt omhoog hadden gedrukt. De aldus ontstane bulten waren op de plaats van het ongeval 5 tot 10 cm hoog. Zij waren niet zichtbaar gemarkeerd en er was geen waarschuwbord geplaatst aan het begin van de weg. Op de desbetreffende weg hebben, aldus Konings, veelvuldig ongevallen plaatsgevonden met toerfietsers en gewone fietsers. De weg voldeed aldus niet aan de eisen die men daaraan mocht stellen en leverde gevaar op, welk gevaar zich heeft verwezenlijkt.

4.4

Volgens Staatsbosbeheer valt het met die bulten wel mee. Het ging om bulten van wisselende breedte, met een maximale hoogte van 5 cm. Daar komt bij dat de bulten ter plaatse van het ongeval met felgele verf waren gemarkeerd. Deze markering was eind mei 1996 aangebracht. Staatsbosbeheer betwist dat op de plaats van het ongeval zich eerder ongevallen/valpartijen hebben voorgedaan. Staatsbosbeheer heeft daarvan geen meldingen ontvangen.

Staatsbosbeheer wijst er voorts op dat niet vaststaat of Konings is gevallen als gevolg van het rijden over een bult of als gevolg van een botsing tegen de fietser (Kools) die voor hem reed en die eveneens ten val was gekomen. Staatsbosbeheer concludeert dat Konings te hard reed, niet goed oplette en derhalve het ongeval geheel aan zichzelf te wijten heeft.

4.5

Het hof overweegt als volgt.

4.6

Nu Staatsbosbeheer gemotiveerd betwist dat de weg niet voldeed aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mocht stellen en dat deze als gevolg daarvan een gevaar opleverde voor de fietsers die van die weg gebruik maakten, dient Konings feiten en omstandigheden waaruit zulks volgt te bewijzen. Tot de relevante omstandigheden behoren met name de hoogte (diepte) van de bulten en kuilen ter plaatse van het ongeval en de situering van die bulten en kuilen ten opzichte van het rijgedeelte van de weg. Ook de omstandigheid (indien bewezen) dat op de plaats van het ongeval eerder fietsers ten val zijn gekomen, acht het hof te dezen relevant. Niet terzake doet of Konings mogelijk ten val is gekomen doordat hij tegen de vallende Kools is gebotst. Immers, indien komt vast te staan dat de weg inderdaad gevaar opleverde voor fietsers, dan mag ervan worden uitgegaan dat dit gevaar zich ook ten opzichte van Kools (en daarmee tevens van Konings) heeft verwezenlijkt.

4.7

Op Staatsbosbeheer rust de bewijslast van haar stelling dat sprake is van eigen schuld van Konings. Daartoe is met name relevant of de oneffenheden in de weg duidelijk zichtbaar gemarkeerd waren, of de fietsers die van de weg gebruik maakten op andere wijze waren gewaarschuwd en of Konings te hard reed.

4.8

Aan zowel Konings als Staatsbosbeheer zal derhalve bewijs worden opgedragen. De verdere behandeling van de grieven wordt aangehouden tot na de bewijslevering.

Eindarrest

Post alia:

2.De bewijslevering

2.1

Bij het tussenarrest van 22 april 2004 is aan Konings opgedragen te bewijzen dat de weg waarop Konings ten val is gekomen niet voldeed aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mocht stellen en dat de weg als gevolg daarvan gevaar opleverde voor fietsers. Staatsbosbeheer kreeg de gelegenheid te bewijzen dat de desbetreffende val van Konings is te wijten aan een omstandigheid die aan Konings is toe te rekenen.

2.2

Alle getuigen zijn in beide enquêtes gehoord. Dit betekent dat aan hun verklaringen ten aanzien van beide bewijsthema's hetzij bewijskracht toekomt, hetzij dat aan de desbetreffende verklaring tegenbewijs kan worden ontleend.

2.3

De getuigen hebben — zakelijk — als volgt verklaard.

(...)

2.9

Het hof acht Konings met bovenvermelde getuigenverklaringen in het hem opgedragen bewijs geslaagd. De getuigen Konings-Ermen, Koks en Kools hebben immers allen verklaard dat zij hebben gezien dat het wegdek van de Kleine Slingerdreef op de plaats van het ongeval zeer slecht was in die zin dat er een hoge bult in het asfalt zat. Het hof acht niet relevant dat niet is komen vast te staan hoe hoog de desbetreffende bult precies was. Het feit dat zowel Kools als Konings op die bewuste plek ten val zijn gekomen draagt bij tot het bewijs dat de weg ter plaatse een gevaar voor fietsers opleverde. Uit de verklaringen van de getuigen Kools en Koks is immers gebleken dat Konings niet als gevolg van een botsing tegen de voor hem rijdende, reeds ten val gekomen, Kools is gevallen, maar dat Kools en Konings onafhankelijk van elkaar, op nagenoeg dezelfde plek, onderuit gingen. Tot het bewijs van een slecht wegdek ter plaatse van het ongeval dragen ook de verklaringen van de getuigen Augustijn en Bastiaansen-Van den Broek bij. Augustijn heeft reeds eind 1995 geconstateerd dat het wegdek van het bospad aan groot onderhoud toe was en Bastiaansen-Van den Broek maakt melding van het feit dat er ook in 1996 hobbels in het wegdek zaten en dat op het bospad regelmatig ongelukken met fietsers gebeurden.

2.10

Staatsbeheer heeft nog betoogd dat de weg wel aan de daaraan te stellen eisen voldeed, aangezien de oneffenheden in de weg waren gemarkeerd met gele verf. Dit betoog kan haar echter niet baten. Weliswaar verklaart de getuige Augustijn dat hij dergelijke markeringen in mei 1996 heeft aangebracht en maakt ook de getuige Bastiaansen-Van den Broek melding van het incidenteel voorkomen van gele markeringen, maar daarmee is niet het tegenbewijs geleverd tegen de stelling van Konings. Het staat immers niet vast dat (ook) de bult die Konings fataal werd door Augustijn in mei 1996 met gele verf was gemarkeerd en bovendien is geenszins uitgesloten te achten dat de oorspronkelijk goed zichtbare verf in de loop van de periode tussen 28 mei en 20 juli 1996 danig was gesleten. Bij dit oordeel neemt het hof in aanmerking dat de getuigen Konings-Ermen, Koks en Kools allen verklaren dat zij geen markering hebben gezien. Tot slot komt betekenis toe aan het feit dat in het verleden aan het begin van het bospad werd gewaarschuwd voor (mogelijk) slecht wegdek. Dat deze specifieke waarschuwing ten tijde van het ongeval ontbrak, betekent niet dat het wegdek inmiddels geen gevaar voor fietsers meer opleverde.

2.11

Ook Staatsbosbeheer is in het opgedragen bewijs geslaagd. De getuigen Koks en Kools maken melding van slecht tot zeer slecht wegdek. Door desondanks met een snelheid van ruim twintig km per uur, in groepsverband en op betrekkelijk geringe afstand van zijn voorganger, over het bospad te fietsen, heeft Konings ook zelf schuld aan het ongeval. Daaraan doet niet af dat er aan het begin van het pad niet door middel van een bord werd gewaarschuwd voor het slechte wegdek en dat niet is komen vast te staan of de desbetreffende bult met gele verf was gemarkeerd.

3. Verdere beoordeling van de zaak

3.1

Het resultaat van de bewijslevering is dat vaststaat dat Staatsbosbeheer jegens Konings is tekortgeschoten in haar zorgplicht als beheerder van het bospad en dat zij voor de schade die Konings als gevolg van deze fout heeft geleden aansprakelijk is. Nu voorts vaststaat dat genoemde schade mede het gevolg is van een omstandigheid die aan Konings kan worden toegerekend, dient de schadevergoedingsplicht van Staatsbosbeheer te worden verminderd in die zin dat de schade over Konings en Staatsbosbeheer wordt verdeeld in evenredigheid met de mate waarin de aan ieder toe te rekenen omstandigheden tot de schade hebben bijgedragen.

3.2

Het hof is van oordeel dat Staatsbosbeheer en Konings in gelijke mate aan het ontstaan van de schade van Konings hebben bijgedragen. Staatsbosbeheer dient derhalve de helft van de schade van Konings te vergoeden.

3.3

In zoverre is grief 4 van Konings gegrond.

3.4

De gegrondbevinding van het principaal appel betekent dat de voorwaarde is vervuld waaronder het incidenteel appel is ingesteld. De incidentele grief strekt ten betoge dat Staatsbosbeheer wel degelijk heeft betwist dat één der bulten een hoogte had van ongeveer 10 cm en een breedte van 50 cm.

3.5

Deze grief is gegrond, maar zij kan Staatsbosbeheer niet baten. Uit hetgeen hierboven (sub 2.9) is overwogen volgt dat het hof voor zijn oordeel over de schending van de zorgplicht door Staatsbosbeheer de precieze hoogte van de bult waarover Konings ten val is gekomen, niet relevant acht. In zoverre faalt het incidenteel appel.

3.6

De uitkomst van een en ander is dat Staatsbosbeheer de helft van de materiële en immateriële schade die Konings lijdt en heeft geleden als gevolg van het ten processe bedoelde ongeval moet vergoeden. Deze schade dient nader te worden opgemaakt bij staat en vereffend volgens de wet.

3.7

Konings vordert betaling van een voorschot van *f* 50.000 (€ 22.689) op de materiële schade en van *f* 50.000 (€ 22.689) op de immateriële schade. Het hof is van oordeel dat op grond van de stellingen van Konings en de bewijsstukken die hij met betrekking tot de aard en omvang van het opgelopen letsel in het geding heeft gebracht reeds thans voldoende vaststaat dat de materiële en immateriële schade van Konings tezamen in totaal ten minste een bedrag van € 20.000 belopen. Gelet op hetgeen hierboven is overwogen met betrekking tot de vermindering van de schadevergoedingsplicht van Staatsbosbeheer met 50% in verband met de eigen schuld van Konings, acht het hof de vordering tot het betalen van een voorschot tot een bedrag van € 10.000 toewijsbaar.